

[Per Hækkerup.]

finder udtryk i ungdomskommissionens forslag og i vort forslag, og det, som også har fundet tilslutning — tror jeg roligt jeg kan sige — hos alle de pågældende unge, er en fordring om, at de i hvert fald ikke skal stilles ringere, end de voksne arbejdere er stillet. I øjeblikket er det således, at de unge har en længere arbejdstid, har dårligere vilkår, at de unge, i stedet for at mærke den overgangsperiode — som ungdomstiden nu engang er — netop som en overgangsperiode, der skal tilpasse dem til erhvervslivet, kastes ud i langt større vanskeligheder, i langt større arbejdsbyrder end dem, der er gældende for voksne arbejdere, samtidig med deres uddannelsesbyrder. Det kan kun være en rimelig fordring, at man skal give de unge vilkår, der i hvert fald ikke er dårligere end dem, der gælder for voksne arbejdere, og det vil kun være gavnligt for de unges uddannelse, at deres vilkår netop i ungdomsårene og uddannelsesårene ikke er af den art, at man kan sige, der i virkeligheden drives rovdrift på deres fysiske og åndelige arbejdskraft.

Det ærede medlem ironiserede lidt over ungdomskommissionen, som stiller forslag om nedsættelse af arbejdstiden og dermed forøgelse af fritiden, samtidig med at den stiller forslag om, hvordan denne fritid kan udnyttes på fornuftig måde. Det kan man naturligvis gøre; men bag det forslag ligger dog en erkendelse af, at ungdomstiden er en overordentlig vigtig periode, hvis egentlige indhold ikke blot skal være arbejde og arbejde. Vi ved allesammen, at hvadenten arbejdstiden er 8 eller 9 timer, står vi overfor det problem, hvordan ungdommen mest hensigtsmæssigt skal udnytte sin fritid, således at den kan få udbytte af den. Jeg tror, at strenge vilkår under arbejds- og uddannelsesperioden, længere arbejdstid end for andre aldersklasser, netop vil betyde, at den fritidsbeskæftigelse, som lærlingene kaster sig over i deres knapt tilmaålte fritid, vil blive af en karakter og art, som det ærede medlem sikkert vil vende sig imod med en vis moralsk forargelse. Jeg tror derfor, der er god ræson i at sige, at ungdommen skal have mere fritid, end den har i øjeblikket — samme fritid som de voksne. Samtidig må det være opgaven at give de unge sådanne vilkår, at de kan udnytte fritiden på en måde, som gør dem menneskeligt rigere og gør dem til bedre samfundsborgere.

Blandt de almindelige bemærkninger, det ærede medlem gjorde, var også den, at det materiale, vi i dag får i håndværker-

lære, er ringere end tidligere. Jeg tror; det er en meget stærk bemærkning, og jeg er absolut ikke sikker på, at den vil kunne holde for en virkelig sagkyndig vurdering. Jeg har også mine bemærkninger, at gøre vedrørende folkeskolen og dens undervisning, men jeg tror, det vil være forkert at mene, at den skole, vi i dag har, giver de unge, der går til arbejdsmarkedet, en udrustning, der er væsentligt ringere end tidligere. Jeg tror altså ikke, at disse almindelige bemærkninger har nogen bund i realiteterne; de er nok snarere udtryk for — skal vi sige en lidt almindelig surhed over det forslag, vi er fremkommet med.

Det synes som om ordførerne for de forskellige partier vil kunne tiltræde flere af de bestemmelser, vi har foreslået, og også vil være med til et sagligt udvalgsarbejde om det, som tilsyneladende vækker den største modstand, nemlig forslaget om at gennemføre dagskoleundervisning.

Jeg takker i høj grad det ærede medlem hr. Rager for den overordentlig positive tilslutning, det ærede medlem gav; men de bemærkninger, som det ærede medlem knyttede til denne tilslutning, forstod jeg ærlig talt ikke helt. Det ærede medlem talte om, at her så vi en mindre politik, her var der tale om narresutter, her var ikke tale om de store linier. Jeg tror ærlig talt, at enhver, der sætter sig hen og studerer og undersøger lærlingeproblemerne, enhver, som har dem inde på livet og kender til dem, vil erkende, at de to hovedspørgsmål for lærlingene er og har været dagskoleundervisningen og feriens længde. Det kan ikke være, og det er ikke narresutter, og jeg kan love det ærede medlem, at hvis jeg får noget at gøre med tilrettelæggelsen af udvalgsarbejdet, skal det i hvert fald ikke komme til at mangle på villighed til at bidrage til, at dette udvalg virkelig kommer til at bestille noget, virkelig udfører et grundigt arbejde med de foreliggende forslag.

I argumentationen mod dagskolen har været anført forskellige betænkeligheder og vanskeligheder af økonomisk, organisationsmæssig og arbejdsmæssig art, som jeg for mit vedkommende allerede har nævnt. Jeg vil gerne meget stærkt understrege, at overfor disse vanskeligheder og betænkeligheder, som jeg ikke skal underkende vægten af, står det særdeles vigtige, at alle er enige om, at dagskolen undervisningsmæssigt vil betyde et overordentlig stort fremskridt for lærlingene, og jeg tror fuldt og fast, at selvom der ifølge vort forslag, hvis en bestemt samlet læretid er aftalt,